

<i>10^e arr.</i>	Canal Saint-Martin	9
<i>5^e, 6^e, 7^e, 14^e arr.</i>	Rive Gauche	77
<i>9^e, 18^e, 19^e arr.</i>	Montmartre SOPI (South Pigalle)	127
<i>11^e, 19^e, 20^e arr.</i>	Bastille Belleville	181
<i>3^e, 4^e arr.</i>	Marais Beaubourg	243
<i>1^e, 2^e arr.</i>	Louvre Sentier	279
<i>elders</i>	verspreide parels	321

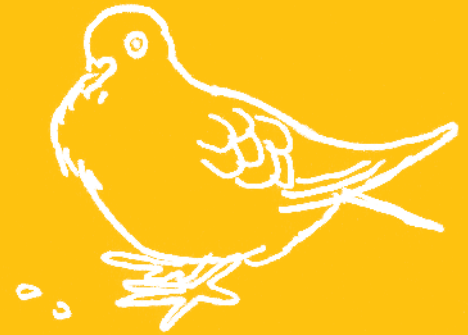

Parijs is een deur

Parijs is een deur. Een grote, dubbele bleekhouten deur. Zo'n tweeënhalve à drie meter hoog, bovenaan gebogen, met een fraai gesneden lijst en edel smeedwerk. Je zou ze geen twee eeuwen geven, daarvoor is ze te vaak met tedere, bijna verliefde bewegingen gepolijst. Als je goed kijkt, zie je in de weerspiegeling van het hout je nieuwsgierige kop, met scheefgewaaid haar en een nieuwe, onderzoekende blik.

Rechts onderaan is daar het obligate strontschrapertje, uitgespaard in de gevel, met een scherp bronzen richeltje waar je 's avonds je nieuwe schoenen bevrijdt van aangekoekte uitwerpselen, zomaar op het trottoir achtergelaten door de scheefgekweekte, hautaine schoothondjes van Parijs. Je ziet ze 's ochtends aan de lijn van hun bejaarde bazinnetjes, schuifelend langs de Boulevard de Magenta. Trillend perst de uitgeteerde pekinnees zich leeg naast de kiosk, terwijl zijn meesteres doet alsof ze ergens anders is, de paraplu-afdeling van grootwarenhuis Printemps, wie weet.

Eens in de maand zit de conciërge op zijn hurken voor de bleekhouten deur. Met het puntje van zijn tong uit de mondhoek concentreert hij zich op een van de allerheiligste klussen van de stad. Onderaan de deur zit een koperen plaatje van ruwweg veertig centimeter op twintig. Ik stel mij voor dat de plaquette het hout van de deur moet beschermen tegen vieze vlekken van schoenen en laarzen. Met ragfijne staalwol en een flesje koperpoets polieren huisbewaarders overal in de stad het metalen oppervlak, net zo lang tot het even mooi blinkt als dat van de burens – of nog net iets mooier. Weinig taferelen kunnen mij zo in vervoering brengen: een parade van norske conciërges die zich vol overgave wijden aan een schijnbaar banale, volgens sommigen overbodige maar net daarom sublieme taak. Iedere maand weer wordt het diepgele edelmetaal verwend en gepamperd, klaargemaakt om iedereen die voorbijloopt vol zelfvertrouwen tegemoet te stralen: kijk maar eens goed, dit is

Canal
Saint-Martin

Rue du Faubourg-
Saint-Denis

Canal Saint-Martin

Rue du Faubourg- Saint-Denis

Toen ik tien jaar geleden in deze buurt neerstreek, was het kanaal nog gewoon een kanaal. Het 10^e was toen een levendige maar doodgewone buurt waar arbeiders woonden, naast een paar creatieve types en oude Parijzenaars. Niets deed vermoeden dat dit groenige kanaal op amper drie jaar tijd zou verworden tot het mekka van de hipster.

We mogen van geluk spreken dat Canal Saint-Martin en zijn pittoreske kaaien er nog zijn, want in 1963 dreigde hier even een autostrade te komen die het verkeer en de vooruitgang zo snel mogelijk naar het hart van Parijs moest brengen. Gelukkig weerklinkt er vandaag geen geraas van vrachtwagens en bussen, maar wel het kreunen van reusachtige sluisdeuren en water dat kletst tegen vochtige kaaimuren. Elke tweehonderd meter wordt het kanaal onderbroken door prachtige smeedijzeren sluisen en bruggen, maar mijn favoriet blijft de Écluse des Récollets aan Rue de Lancry. Ik sta hier graag over de reling geleund om naar het kolkende sluiswater onder mij te kijken, waar een eendenkuiken luid naar zijn moeder kwaakt, die drie meter hoger radeloos rondjes zwemt op zoek naar haar kind, of naar de uitdrukingsloze koppen van toeristen in rondvaartboten, het enige scheepsverkeer dat nog van het kanaal gebruikmaakt. In de klassieke film 'Hôtel du Nord' staat, precies op deze plek, een hoertje, gespeeld door de legendarische Arletty, te schelden tegen haar klant: *'Atmosphère? Atmosphère? Est-ce que j'ai une gueule d'atmosphère?'* Nog steeds kan je lekker koffie drinken op het terras van Hôtel du Nord, starend naar het reilen en zeilen van de sluis. Canal Saint-Martin is trouwens een trekpleister voor filmnerds aller landen: Amélie Poulain liep hier bijvoorbeeld weleens langs, Michel Gondry liet zijn kartonnen paarden galopperen over de kaaien in 'The Science of Sleep' en Jean Gabin had hier een speelhal in het meesterwerk 'Le Clan des Siciliens'. En terecht: hoewel minder majestueus dan de Seine, is het kanaal een van de meest sfeervolle plekken van Parijs. Vraag het maar aan Arletty.

Canal Saint-Martin

KANAAL

BEZIENSWAARDIGHEID

HANGPLEK

10e arr.

Hôtel du Nord €€

CAFÉ RESTAURANT

GESCHIEDENIS

102 Quai de Jemmapes

10e arr.

Naast drinkplaatsen voor hipsters en boetieks voor *les bobos du quartier* zijn er gelukkig ook nog echte winkels en eethuizen in de buurt. In Rue de Lancry: een smoezelige schoenlapper, de geweldige groentewinkel Les Halles de Lancry, een papeterie en lederwarenwinkel Gérard Diffusion. Even verder vind je het onbeschaamd ouderwetse restaurantje Chez Céline et Maurice, geruite tafelkleedjes en al. Een eenvoudige bavette met frietjes is wellicht de slimste keuze. Met een karaf rood.

Chez Céline et Maurice

€

RESTAURANT

FRANSE KEUKEN

BUURTPLEK

26 Rue des Vinaigriers

10e arr.

Zo is hier ook al jaren de beste bakker van Parijs, als je het mij vraagt: Du Pain et des Idées. Geen klassieke *boulangerie* maar een pittoresk huis van delicate specialiteiten. In rokerig spiegelglas zie je ze in rieten manden uitgesteld: de vederlichte *niflettes*, kleine wolkjes deeggeluk met appelsienbloesem en crème pâtissière, naast zorgvuldig gerolde *escargots* met rum en rozijnen. Ik had laatst net zo'n *escargot* met *fruits rouges* achter de kiezen toen ik pas zag dat er ook plattekaas in verwerkt was, een goedje dat ik normaal mijd als de pest. Deze bakkerinnen en hun leerjongen uit Japan hadden mij niets vermoedend in de val gelokt! Ik koop hier geen baguettes, die zijn elders beter, maar een grof afgesneden homp *pain des amis*: hemels.

Du Pain et des Idées

BAKKERIJ PATISSERIE

PAIN DES AMIS

34 Rue Yves Toudic
10e arr.

De hipste conceptstore van Parijs is, sinds het schielijk heengaan van Colette, The Next Door. Onder het genot van 's werelds beste crunch-, raggaton- en andere beats, haal je hier de laatste Yeezy *drop*, de nogal interessant uit hun verband gerukte stukken van Vetements, extreem dure maar extreem goed in mekaar gestoken basics van Visvim en de *gangster chic* van het Californische Virgil Normal. In de kelder wonen honderden friswitte sneakers en aan de toonbank kocht ik laatst een geurtje voor in de auto. Geen triest dennenboompje natuurlijk, maar een groen retaw-vierkantje uit Tokio dat volgens het etiket naar Natural Mystic zou moeten ruiken... Grappig: The Next Door zit in hetzelfde pand als destijds American Apparel, hipstermekka par excellence, dat eigenhandig de gentrificatie van Canal Saint-Martin in gang zette.

The Next Door

€€€€

CONCEPTSTORE MODE

SNEAKERS HIP

10 Rue Beaurepaire
10^e arr.

Je herkent fotoboekhandelaar Artazart meteen aan zijn knaloranje gevel. Hier kan je een halve dag lang bladeren in schitterende kunstboeken en monografieën van Araki, Harry Gruyaert of Nan Goldin, van wie mijn lief ooit een opgezette leeuw cadeau kreeg, uit dank voor een erg geslaagde make-upopdracht, maar dat is weer een ander Parijsverhaal. De enorme selectie tijdschriften en kleine, piekfijn gecureerde expo's maken van Artazart meer dan een winkel. Ik kom hier vaak om inspiratie te zoeken. Zo kocht ik hier ooit een boek over textieldesign in de jaren tachtig, waarop ik het decor van de zomertour van Das Pop in 2009 baseerde.

Artazart

€€

BOEKENWINKEL

FOTOGRAFIE KUNST

83 Quai de Valmy
10e arr.

Welkom in mijn oude buurt! Wie honger heeft in het 10e gaat boodschappen doen in de overdekte Marché Saint-Martin, niet de mooiste maar wel de gezelligste markt, verstopt in een huizenblok tegenover de brandweerkazerne in Rue du Château d'Eau. Overdekte markthallen, vaak fraaie gietijzeren art-nouveauconstructies, vind je in de meeste *quartiers* en zijn de perfecte uitstalramen voor de overvloed aan topingrediënten die iedere ochtend vers worden ingevoerd van de grote centrale markt net buiten de stad, Rungis. De centrale markthallen stonden tot 1969 middenin Parijs, op de plek waar nu het gifgroene ruimteschip Les Halles staat, tussen het Centre Pompidou, Rue Saint-Denis en het oude, ronde beursgebouw. Sinds de 10^e eeuw reden hier de heerlijkheden van het land op kruiwagens, ossenkarren en hooiwagens de stad binnen. Het moet een heerlijk tafereel geweest zijn, de prachtige gietijzeren structuren, de geur van vers fruit, ingewanden en specerijen en de marktcrammers die hun kelen schor schreeuwden in de schemering van de dageraad. Ook feestvierders, net uit de bar, kwamen hierheen om hun kater te verdrijven met gerookte worst of een dampende kop koffie in een van de omliggende marktcafés, waarvan er nog steeds een aantal in bedrijf zijn.

Ik was onlangs voor een laatste onderzoeksrondje in Parijs – een boek als dit laat zich immers niet bijeen googelen – en moest me haasten om voor de avondklok van zes uur weer veilig in het hotel te zijn... Ik haalde het nipt, maar merkte dat ik de enige gast in het hotel was, en de keuken gesloten. Als een dief in de nacht sloop ik langs de verlaten gevels op zoek naar een hapje. Ik tikte bij Brigade du Tigre op het raam en keerde terug naar mijn kamer met een papieren zak die zalig warm aanvoelde in mijn verkleumde armen. Wat een lekkernijen: gefrituurde kip met pikante saus en frisse ingelegde groenten, daarna zacht gegrilde prei met een pittige saus van oude

cheddar en lente-uitjes. Dankzij de inventieve kookkunsten van de tijgerbende voelde ik me weer helemaal het heertje, daar eenzaam en alleen in mijn hotelkamer in een stil en donker Parijs.

Brigade du Tigre €€
RESTAURANT AZIATISCH
38 Rue du Faubourg
Poissonnière
10e arr.

In de kelder van Le Grand Rex wordt er in de Rex Club tot zonsopgang gedanst op ernstige technobeats die uit een indrukwekkende soundsystem met meer dan zeventig speakers knallen. Laurent Garnier organiseerde begin jaren negentig feesten waar onsterfelijk geworden Amerikanen vinyl kwamen draaien: Carl Cox, Derrick May *et les autres*. Ook de eerste stapjes van de French Wave werden hier gezet, toen Thomas Bangalter en Guy-Manuel de Homem-Christo, geïnspireerd door de Amerikanen uit Detroit, kwamen experimenteren met filters en analoge synths en een paar maanden later als Daft Punk de wereld voorgoed veranderden met hun speelse meesterwerk 'Homework'. Heel even was Parijs het epicentrum van coole popmuziek. Heel even.

Rex Club €€

NACHTCLUB **TECHNO**

TRADITIE

5 Boulevard Poissonnière
2e arr.

Rive
Gauche

Rive Gauche

Rive Gauche, aan de linkeroever van de Seine: een heilige plek van oud geld, diepgewortelde tradities en nog diepere gedachten. Hier wonen sinds de vroege middeleeuwen de intellectuelen en geestelijken van Parijs, vroeger in ommuurde kloosters, later in de wandelgangen en aula's van de Sorbonne. In Saint-Germain-des-Prés nipten Sartre en De Beauvoir hun inktzwarte koffie bij Brasserie Lipp en renden hipsters als Boris Vian en Juliette Gréco van Bar Vert naar Le Tabou, de swingendste club van het Quartier Latin.

Rue Monsieur le Prince is voor mij misschien wel de perfecte Parijse wandelstraat omdat hier alles samenvalt: architectuur, geschiedenis, merkwaardige winkels en onverwachte vergezichten.

Dat voel je terwijl je voorbij Maison d'Auguste Comte slentert, waar de werkkamer van de schrijver tot in de puntjes is gerestaureerd. Op woensdagnamiddagen kan je hier met je vinger over de perfect afgestofte boekenplanken komen strijken, er is een geleide rondleiding.

Maison d'Auguste Comte

MUSEUM | LITERATUUR

10 Rue Monsieur le Prince

6e arr.

Vakmanschap en traditie troef bij Typo Odéon, een van de laatste drukkerijen in Parijs die nog volgens oude methoden drukwerk maakt op fluweelzacht, crèmekleurig hand-geschept papier. Vroeger zat hier graveur Pelletier, wiens naam nog in vergulde letters op de gevel staat te lezen en het kost me geen enkele moeite om hem voor de geest te halen. Het decor is in ieder geval geen sikkepet veranderd.

Typo Odéon

DRUKKERIJ | AMBACHT

6 Rue Monsieur le Prince

6e arr.

Van edel papier naar beduimelde paperbacks? Kan. Bij San Francisco Book Co liggen ze met duizenden op elkaar gestapeld. Engelstalige romans, *crime novels* en kookboeken, alles zomaar door elkaar. Ik word duizelig van de felle kleuren van de boekenruggen, de bedwelmende geur van vergeeld papier en vooral de waanzinnig uitgebreide keuze. Een ideaal schuiloord op een druilerige dag, deze.

San Francisco Book Co

BOEKENWINKEL

ENGELSTALIG | VINTAGE

17 Rue Monsieur le Prince

6^e arr.

€€

PHU-XUAN

Ik kijk mijn ogen uit mijn kop naar de fantastische anatomische poppen met felgele darmen en dode ogen en de bonte posters en schema's over traditionele Chinese geneeskunde. Bij Phu-Xuan kan je ook terecht voor een fraai setje acupunctuurnaalden, aromatisch rokende moxasticks (ik moest het ook opzoeken) of massage-rollertjes uit jade.

Phu-Xuan €€
CURIOSA CHINESE
GENEESKUNDE
8 Rue Monsieur le Prince
6^e arr.

Ik kan uren verliezen in deze schijnbaar doodgewone Parijse straten waar achter iedere gevel en hoek de wonderlijkste ontdekkingen en verhalen schuilen. Een vriendelijk knikje naar het standbeeld van wetenschapper Vulpian aan het trapje bij Rue Antoine Dubois en ik loop verder, het statige 7e arrondissement in.

Barthélémy is de hemel op aarde voor kaaskoppen allerhande. Onder de donkergroene blokletters op de gevel, waar ik ook zo mijn tanden in zou willen zetten, staan ze op schappen: romige, brokkelige, wassige, krijtachtige, zachte, scherpe kazen uit alle regionen van Frankrijk. Ze hebben hier zelfs een rechtstreekse lijn naar de makers van Comté, naar het schijnt. In een heiligdom met de reputatie van Barthélémy voelde ik me in het begin wat nerveus. Dat is niet nodig, er valt van alles een flinterdun sneetje te proeven en de bediening is bijna koninklijk – niet voor niets sta je hier in de zaak van *Un des Meilleurs Ouvriers de France!*

Barthélémy €€
KAASWINKEL INSTITUUT
51 Rue de Grenelle
7e arr.

Parijs is een stad van cinema. Wanneer ik over de Champs-Élysées loop, doe ik dat ik in het gezelschap van het kekke krantenmeisje Jean Seberg uit 'À Bout de Souffle' en op de kade van Canal Saint-Martin verwacht ik op mistige herfstavonden ieder moment de maffiabende uit 'Le Clan des Siciliens', dodelijk maar piekfijn in het pak. Het is perfect mogelijk twee weken door Parijs te dwalen, enkel en alleen op zoek naar legendarische filmlocaties. Ik deed exact dat en maakte er voor Klara ooit een zesdelige reeks over, 'The Original Soundtrack'.

Parijs is ook een stad van cinema's. Op beide oevers vind je, als je goed zoekt, schattige theatertjes waar behalve nieuwe releases op het grote scherm ook oude parels vertoond worden. In Frankrijk worden films nagesynchroniseerd, niet ondertiteld. Het hele land was een tijd geleden in diepe rouw want de Franse stem van Bruce Willis, of liever die van Patrick Poivey, de acteur die Willis sinds jaar en dag dubde, was gestorven.

In Parijs, en zeker buiten het bereik van de halogenenlichten van de multiplexen aan de rand van de stad, is het gelukkig niet moeilijk om films in originele versie (v.o.) te bekijken. Ik kruip op winterdagen graag weg in het rode fluweel van piepkleine zaaltjes op en rond Boulevard Saint-Michel om weg te dromen bij een zwart-witklassieker van Billy Wilder of Jean Renoir.

In Espace Saint-Michel bijvoorbeeld, waar al sinds 1911 films worden vertoond.

Espace Saint-Michel

CINEMA ARTHOUSE

7 Place Saint-Michel

7e arr.

Of het bijzonder mooie Nouvel Odéon met zijn door Matali Crasset ontworpen foyer in hemelsblauw, strak lijnenwerk in wit gepoederlakt staal dat recht uit Jacques Tati's 'Playtime' lijkt te komen en rode accenten waar Wes Andersons artdirector goedkeurend bij zou knikken.

Nouvel Odéon

CINEMA ARTHOUSE

DESIGN

6 Rue de l'École de

Médecine

6e arr.

Bij de burens van Brasserie Lipp hebben ze zelfs hun eigen literaire prijs, de Prix Cazes, vernoemd naar een vroegere eigenaar van het legendarische etablissement. De brasserie is gesticht door de Elzasser Léonard Lipp en zijn vrouw Pétronille, die in oktober 1880 strandden in Parijs, op de vlucht voor Duitse bezetters. Sindsdien staan hier op het menu: sappige cervela's en zuurkool. Radicale geesten als dichters Verlaine en Apollinaire hingen er rond en verleenden de brasserie een mythische status. Het cliënteel veranderde enigszins toen Lipp in 1920 een nieuw, hip design en prachtige muurschilderingen kreeg. Het logo van Lipp dat in kleurige neon aan de gevel hangt, is een van mijn favorieten, een absolute *design classic*.

Brasserie Lipp

€€€

BRASSERIE | HISTORISCH

151 Boulevard Saint-Germain
6^e arr.

Natuurlijk, mythische brasserieën komen met een prijskaartje. Voor wie geen zin heeft om vijftien euro te besteden aan cola met een rietje, heb ik nog een paar minstens even charmante tips. Op een pittoreske hoek van Rue de Seine ligt Bistro La Palette (voor wie het niet weet: het woord 'bistro' komt van Russische soldaten die na de nederlaag van Napoleon in 1815 in de stad bleven hangen en steeds *bee-stra* gesnauwd zouden hebben, wat 'snel, snel' betekent). Ik laat het breed hangen op het terras met een *jus pressé*, een verse sinaasappelsap. En u?

Bistro La Palette

€€

BISTRO | LOKAAL | TERRAS

43 Rue de Seine
6e arr.

Montmartre SOPI (South Pigalle)

Montmartre is een uitgaansbuurt, al sinds de impressionisten hier rondhingen. Moulin Rouge, Moulin de la Galette en La Boule Noire zijn misschien namen die een kitscherig cliché-Parijs oproepen, maar waren in hun tijd wel het epicentrum van het Europese nachtleven. In kleine straten zie je nog sporen van een wilde cabaretsceen, en wie dezer dagen naar een popconcert wil, komt negen kansen op tien naar Boulevard de Rochechouart. Dat was trouwens de eerste aanblik van Parijs die ik had, toen ik lang geleden na een nachtelijke rit uit de Das Pop-tourbus stapte, op zoek naar een toilet. De lichten van de laatste seksshops gingen net uit en door de goten stroomde water dat de straten moest spoelen voor de volgende dag. Een magisch moment.

Voor wie vanuit de Lage Landen Parijs binnenrijdt, is de Sacré-Coeur het eerste baken dat je te zien krijgt. De bleke basiliek, tamelijk recent neergepoot op de poreuze kalksteen van de Butte Montmartre, is een kil, wat onaangenaam gebouw wanneer je haar van dichtbij bekijkt. Het pleisterwerk is te glad, de tralies voor de ramen zijn te robuust – dit kan geen huis van liefde zijn, het doet eerder aan als een trots paleis.

Op de ruïnes van een klooster en de Mercuriustempel die ooit uittorende boven wat toen nog een Romeinse nederzetting was, werd in 1875 begonnen met de bouw van een nieuwe kerk, die de bittere smaak van de Commune – de gevestigde orde in Parijs was op een haar na verpulverd geweest door radicale rebellen – en het verlies van de Frans-Pruisische Oorlog weg moest spoelen. Terwijl de architecten sleutelden aan het ontwerp voor de nieuwe basiliek, werden de gelovigen van Parijs aangemoedigd om te investeren in stenen, als een soort crowdfunding avant la lettre. Er waren verschillende prijscategorieën: stenen die vanbinnen in de muur gemetst werden kostten 120 francs, stenen aan de buitenkant gingen voor 300 francs en wie

graag zijn initialen in een steen gebeiteld zag moest daar 500 francs voor neertellen. Zelfs pilaren, gewelven en beelden waren te koop, zodat ook de allerrijksten zich van een plek in de hemel konden verzekeren.

In 1889 was het werk voltooid, de stad had haar eigen basiliek en een nieuwe trekpleister. Als een magneet trok de witte kerk op de heuvel gelovigen en toeristen aan, en ook vandaag nog is de Sacré-Coeur de op een na populairste attractie van Parijs. Bij valavond verzamelt de massa zich op de trappen van het hoogste punt van de stad en vergaapt men zich aan de gonzende, geometrische, grijze steenmassa die Parijs is, af en toe onderbroken door een toren, een station, een museum. Jongleurs met *man buns* en narren op eenwielers doen hun uiterste best om de toeristen een ogenblik af te leiden, maar kunnen niet anders dan in het stof bijten, want hierboven heeft iedereen enkel oog voor de ster van de avond: Parijs.

Sacré-Coeur

KERK **ARCHITECTUUR**
GESCHIEDENIS

35 Rue du Chevalier
de la Barre
18e arr.

Op de hoek van Rue Victor Massé en Rue Frochot moet ik altijd even stilstaan bij de schoonheid van een enorm glas-in-loodvenster. Als woeste golven op een houtsnede van Hokusai kronkelt het lood zich een weg door blauw glas. Het hek ernaast, dat meestal op slot zit, leidt naar Avenue Frochot. Tussen de spijlen van het hek zie je het ene droomhuis naast het andere, sprookjesachtige erkers, fraai gesmeed ijzerwerk, wilde klimrozen... Dit is kunstenaarsbuurt Nouvelle Athènes in al haar glorie, destijds het decor voor glamoureuze feestjes en salons. Toulouse-Lautrec woonde hier een tijdje, net als Jean Renoir, de grote regisseur en zoon van. Op een grijze winterochtend vond ik een rijzige dame in een bontjas bereid om het hek voor mij open te houden. Ik wandelde aarzelend de privélaan op, in de voetstappen van wereldberoemde Frochot-bewoners als Sylvie Vartan, componist Victor Massé en de Belgische grootmeester van de gitaar Django Reinhardt. Grappig dat gitaristen nog steeds naar deze buurt komen om gitaren en snaren te kopen.

Avenue Frochot

BEZIENSWAARDIGHEID

PRIVÉLAAN **GESCHIEDENIS**

Avenue Frochot

9e arr.

Een van Parijs' meest majestueuze Grands Magasins stond in het 18e. Voor dit grootwarenhuis, gespecialiseerd in meubelen en huisraad, werd in 1865 een heus paleis met een grondoppervlak van maar liefst een hectare opgericht. Het gebouw had ingangen op Boulevard Barbès, Rue de Clignancourt, Rue de Sofia en Rue Christiani. Omdat de bewoners van deze buurt ook toen al niet behoorden tot de rijke klasse, werd daar een mouw aangepast. Zo werd Grands Magasins Dufayel de eerste plek waar je als noodlijdend schildersmodel op krediet een bankstel of nachtkastje kon kopen. Daarover ging 'La Complainte des places de Paris', een populair wijsje uit het begin van vorige eeuw:

**La peinture c'est
beau mais c'est
triste**

**Car ça manque un
peu d'essentiel.**

**Faut pas compter
sur un artiste**

**Pour se meubler
chez Dufayel.**

Ik hoop dat het met de arme vrouw beter afliep dan met Dufayel. Het deel aan Boulevard Barbès werd getroffen door een lucht-aanval tijdens de Eerste Wereldoorlog. De rest van het gebouw stortte langzaam in, of werd binnenin helemaal afgebroken en gebruikt door de Nationale Bank. Niet alles is verdwenen: wie vandaag door Rue de Clignancourt wandelt, kan niet anders dan schrikken van de pracht en praal die de enorme gevel van de westelijke vleugel siert. Achter vuistdikke smeedijzeren tralies staat daar het laatste overblijfsel van de Grands Magasins Dufayel, nu gebruikt als opslagplaats. Monumentaal maar gehavend, een fremdkörper zonder context, tastbaar bewijs van een rijk verleden.

Grands Magasins
Dufayel

ARCHITECTUUR

GESCHIEDENIS

26 Rue de Clignancourt
18e arr.

Bastille Belleville

Belleville is een volksbuurt met een ruwkantje. In achterafzaaltjes en stegen op de heuvels van Ménilmontant rees de gewelddadige ster van de Commune, de radicale revolutionaire arbeidersbeweging die Parijs in 1871 in vuur en vlam zette. Eigenzinnige en vrijdenkende zielen wonen nog steeds graag in Belleville. Meer dan elders vind je hier dan ook cafés waarin het goed onderduiken is. En restaurants, natuurlijk, want sinds een jaar of vier is het 11e de buurt bij uitstek voor hongerige revolutionairen.

Mocht Yard onverhoopt vol zitten, loop dan een hoekje om, recht naar Café du Coin bijvoorbeeld, een paar straten verder. Bestel een troebele, licht gekoelde Gamay, een lentefrisse salade van Piretta-mozzarella met tomaat en zeekraal of een van de interessante dingen die ze hier doen met vlees en vis. Speenvarken met schelpdierjes, ik noem maar wat. Echt gezellig wordt het pas 's avonds met kleine bordjes burratini, ansjovis of oesters, het betere tapawerk. Afspreken met vrienden doe ik hier graag en vaak. Van de tap is er ook op maat gebrouwen bier van Craig Allan, een naar het Franse platteland uitgeweken Schot.

Café du Coin
RESTAURANT TAPAS
9 Rue Camille Desmoulins
11e arr.

€€

Boulodrome de Ménilmontant is het privédoorn van een exclusief en geheim genootschap dat tijdens weekends en op warme zomeravonden in de weer is met zware metalen ballen en bleekgele glaasjes pastis. Zonder lidmaatschap ben je veroordeeld tot binnenloeren door de kieren van het hek. Er zijn natuurlijk schilferige platanen, bleekgrijze gravel en een charmante houten kantinecabine. Achter dit hek begint de Provence. Ik gooide hier ook ooit een balletje, uitgenodigd door een modeontwerper die de zaak afgehuurd had voor de avond. De pastis werd geserveerd door de hoogbejaarde clubleden, die voor één keer de baan moesten afstaan aan dunne jongens en meisjes met asymmetrische kapsels en interessante baarden.

Boulodrome de Ménilmontant
PETANQUE
VERBORGEN PAREL
51 Boulevard de Ménilmontant
11e arr.

In Septime ademt alles puur natuur: gebleekt hout, tegels met een patine van heb ik jou daar en gedroogde takkenbossen in knoestige keramiek, dat werk. Geen wonder want ook in de keuken wordt door voormalig grafisch ontwerper nu chef, Bertrand Grébaud, virtuoos gekookt met pure, seizoensgebonden en lokale ingrediënten. Septime hoorde bij de eerste golf restaurants die de wat vastgeroeste gastronomie in Parijs een stamp onder de kont kwam geven. Grébaud leerde het klappen van de zweep bij Alain Passard in het werkelijk paradijselijke Arpège op Rive Gauche. Op het menu bij Septime: eierdooier gegaard in pimento-azijn, rauwe inktvis met lardo en pimento-olie of met miso gelakte gerookte kwartel met jus. En dat alles voor een redelijke prijs. Je betaalt zestig euro voor het lunchmenu en 's avonds vijfennegentig, natuurwijn exclusief. Reserveer op tijd, het loont de moeite.

Septime

€€€

RESTAURANT

DEGUSTATIEMENU NATUURWIJN

80 Rue de Charonne

11^e arr.

No reservations daarentegen bij broertje Clamato, even verderop. Kom lekker vroeg en wees zo de Parijzenaars, die voor acht uur toch niet dineren, te slim af. Clamato is een feest voor liefhebbers van zilte zaligheden. Het beste uit de zee wordt hier op kleine bordjes geserveerd door een gepassioneerde equipe: ceviche met verse abrikozen en worteljus, koriander of aubergine met cashewpasta en foreleitjes of simpelweg een succulente salade niçoise met verse sardientjes. Ik zit het liefst aan de bar, in het midden van de actie.

Clamato

€€€

RESTAURANT VIS

ZEEVRUCHTEN

80 Rue de Charonne

11^e arr.

Uitgaan betekent in Parijs vaak urenlang in de rij staan voor de gesloten deur van een of andere onderaardse nachtclub tot de portier beslist dat er vanaavond ook plaats is voor minder coole figuren.

Ik herinner mij het quasi ongeïnteresseerd maar letterlijk reikhalzend uitkijken naar dat magische ogenblik: de korte knik van de kleerkast van dienst, *c'est bon, entrez*. Daarna komt het aanschuiven aan de bar om met wat geluk na een halfuur te kunnen nippen van een gin-tonic van twintig euro. Ja, uitgaan in Parijs, het is een vak apart.

In Rue Amelot zijn er gelukkig een paar bars waar nachtvlinders op de bonnefooi binnen kunnen waaien, mufte, donkere hopen waar tot laat gedronken en gedanst kan worden op luide muziek. Bij Zero Zero bijvoorbeeld, de meest hardcore van alle Amelot-bars. Ligt het aan de vreemde, zelfgestookte rum die hier soms onder de toonbank geschonken wordt, of is het de abstracte

noise die vanaf een zeker uur uit de veel te kleine speakers knalt? Niemand kan het precies navertellen, maar ik garandeer je wel een memorabele avond, een kater om U tegen te zeggen en een – een vrolijk deuntje fluitende – tinnitus.

Zero Zero €€

BAR MUZIEK LAAT

89 Rue Amelot

11^e arr.

Ieder Parijs' collectief, label of groepje die naam waardig, organiseerde weleens een event in de Panic Room. Op de eerste verdieping moet je zijn voor vieze cocktails met namen als Gang Bang of deze Siffredi: Four Roses Bourbon, Aperol, limoen, suikerstroop en verse frambozen. Ik werd er helemaal doorgedraaid van, maar sommigen zweren bij de legendarische flikkerlichtshow in het plafond. Er is zelfs een rokersruimte.

Panic Room €€

BAR DJ'S LICHTPLAFOND

101 Rue Amelot

11^e arr.

Sinds jaar en dag staat er in Rue Amelot een Efteling-versie van een Engelse pub. Pop In is een trekpleister voor indiepopers van over de hele wereld. Iedereen ziet eruit als Pete Doherty die zich hier, in zijn Parijse jaren, ook weleens vertoonde, ongewassen en *elegantly wasted*. In de kelder spelen opkomende groepjes rammelende rock-'n-roll voor meisjes met puntschoenen en grote tuinhoeden. Unieke plek.

Pop In €

BAR INDIEPOP

LIVEMUZIEK

105 Rue Amelot

11^e arr.

Een steenworp verder is er ook het fantastische Double Dragon, van dezelfde Levha-zussen. Hartelijke en hartige porties streetfood in een hip decor – het klinkt behoorlijk ergerlijk, maar alle twijfels smelten als sneeuw voor de zon zodra je de smaakexplosie ondergaat van de gloedhete brokken friet chicken met huisgemaakte srirachasaus of het nog avontuurlijkere tofugerecht met Comté. Le Servan mag dan subtiel en verfijnd zijn, hier laten de zussen hun spierballen rollen! Verslavend.

Double Dragon €€€
RESTAURANT AZIATISCH FUSION
 52 Rue Saint-Maur
 11e arr.

La Buvette is een van de kleinste en gezelligste wijnbars van het 11e. Obscure, betaalbare flessen staan op ruwhouten planken aan de muur. Bestel hierbij een bordje boterwitte bonen met azijn en olie of de fantastische charcuterie die rechtstreeks van het rustieke platteland in de buurt van Lyon komt. Knoestige worsten, andouille met bacon of een huisgemaakte leverterrine – La Buvette is een paradijs voor avontuurlijke carnivoren. Ideale plek om een glas te drinken voor je uit dineren gaat. Kom op tijd, in het weekend wordt het druk.

La Buvette €€
WIJNBAR CHARCUTERIE HAPJES
 67 Rue Saint-Maur
 11^e arr.

Marais
Beaubourg

Marais Beaubourg

In de nauwe straatjes van de Marais waait het oude Parijs me tegemoet. Ooit een rovershol, later het geheimzinnige bastion van de Tempeliers, sinds eeuwen de Joodse buurt en nu het krachtig kloppende gay hart van Parijs, de Marais is een wervelend labyrint waarin het heerlijk verdwalen is.

Er zijn maar liefst drie vestigingen van Royalcheese in Parijs, waarvan twee in de Marais. Sinds eind jaren negentig verkoopt men hier werkkledij van Amerikaanse en Japanse makelij: Stetson-mutsen, Red Wings-schoenen, Edwin-jeans en wollen Filson-jassen die je eerder in een Canadese blokhut verwacht dan in deze verfijnde omgeving. Ik vind hier altijd wel iets moois: een suède pet, een sjaal met Schotse ruiten, een paar handschoenen. De schoenenafdeling in Rue Vieille du Temple is ook de moeite voor wie zich, net als ik, dagelijks twintig kilometer doorheen de straten van Parijs vreet. Stevige Bourton Brogues in precies het juiste kastanjebruin van Trickers, gemaakt onder de zwarte rookpluimen van Northampton, of de ultieme preppy classic: Bass Weejuns-loafers, stijlvol maar uiterst betaalbaar. Doe maar mét flosjkes, dat wandelt vrolijker.

Royalcheese

€€

WERKKLEDIJ
AMERIKAANS
ACCESSOIRES

113 Rue de
Turenne
3e arr.

Royalcheese

€€

SCHOENEN
BRITS
AMERIKAANS

129 Rue Vieille du
Temple
3e arr.

In een oude winkel op de hoek van de straat huist topontwerper Christophe Lemaire, tegenwoordig actief onder simpelweg Lemaire. Hier wordt lang en diep nagedacht over kleren en dat voel je wanneer je zo'n broek met brede pijpen aantrekt, of een perfecte Kuifje-regenjas, ruim bemeten maar elegant. Simpel, comfortabel en vreemd tijdloos. Lemaire's kleren zijn hypergesofistikeerd maar doen tegelijk heel basic aan. Passen zowel bij een avondfeest als bij een potje garnalen vissen, lijkt het. Lemaire, die zijn kunde verfijnde bij het überklassieke huis Hermès (van de sjaaltjes met paardentuig erop, inderdaad), is behoorlijk prijzig. Investeren dus, of wachten op solden. Je kan natuurlijk ook gewoon naar Uniqlo, de Japanse keten waarvoor Lemaire de huisstijl overziet.

Lemaire

€€€€

MODE BROEKEN FRANS

28 Rue de Poitou
3e arr.

Korea is aan een niet te stoppen opmars bezig in Europa, en zeker in Parijs. Zo is het niet moeilijk lekker Koreaans te eten (zie elders in deze gids) en heeft ook conceptstore Tom Greyhound de weg naar le Marais gevonden. Tom Greyhound biedt een uitgelezen selectie avant-gardestukken door vooruitstrevende ontwerpers. Grote namen uit de mode als Raf Simons, JW Anderson en Marni hangen broederlijk naast Deck of Walk of Shame, mij onbekende designers uit Kor, en schitterende avondjurken naast de eenvoudigste joggingbroek. De winkel is ruim, clean en doet denken aan een kunstgalerie. Uitrusten kan op asymmetrische maar gemakkelijke poefs.

Tom Greyhound

€€€€

MODE CONCEPTSTORE
KOREA

19 Rue de Saintonge
3^e arr.

Ik krijg gegarandeerd honger ter hoogte van het uiteinde van Rue Volta, met haar verleidelijke neonreclame, beslagen vensters en plakkerige etensgeuren. Voor een simpel maar onvergetelijk Chinees avondmaal raad ik je een bezoek aan Le Temple Celeste aan. Niets is bevredigender dan met je tanden het deeghuidje van de dumplings te perforeren en dan de hete rundsbouillonexplosie op te slobberen. Of wat denk je van het geverniste paars van de bijna uit zijn vel barstende aubergine-emoji in de hotpot? Of de boterzachte witte bonen, zo groot als twee-eurostukken, met paksoi en varkensoren? Voor gevorderde veelvraters.

Le Temple
Celeste €€
CHINEES
AUTHENTIEK
9 Rue Volta
3e arr.

Wie, net als ik, graag op zoek gaat naar het Parijs uit het verleden, haar verhalen, ruïnes en legendes, kan vanaf 2021 eindelijk weer terecht in Musée Carnavalet, dat jaren gesloten was voor een grondige renovatie. Ik kan uren wegdromen bij de heerlijke maquettes van het Parijs van voor Haussmann er met zijn bezem duchtig doorheen ging. Hele buurten zijn in miniatuurversie te bewonderen, zoals Île de la Cité uit de 16e eeuw – ik zoek tevergeefs naar een piepkleine bultenaar in de klokkentoren van de Notre Dame. Ook het bepaald onheilspellende minigevangenisje dat ooit een schaduw wierp over wat nu Place de la Bastille is, is fantastisch. Verderop in het museum vergaap ik mij aan het horloge van Émile Zola, de beduidende inktpot van Jean-Jacques Rousseau en de fotocollectie van pionier Jacques Mandé Daguerre, zonder wie we nog steeds gravures en aquarellen zouden liken op Instagram.

Musée
Carnavalet
MUSEUM | PARIJS
GESCHIEDENIS
16 Rue des Francs
Bourgeois
3e arr.

De gangen van het luxueuze vijfsterrenhotel Sinner in het gay hartje van Le Marais zijn een duister labyrint dat langs dramatisch belichte, bloedrood geverfde deuren loopt, waarop zware gietijzeren deurkloppers hangen. Koortsige muziek weerklinkt en de lucht is zwanger van een verleidelijk zoete patchouligeur, of is het wierook? In de middeleeuwen heerste de ridderorde van de Tempeliers in de stegen en burchten van Le Marais en Sinner baadt helemaal in de religieuze sfeer die ik mij daarbij voorstel, maar dan veel zondiger. Aan de receptie kan je e-mailen in een heuse biechtstoel en die patchouliparfum blijkt gewoon te koop in de crypte.

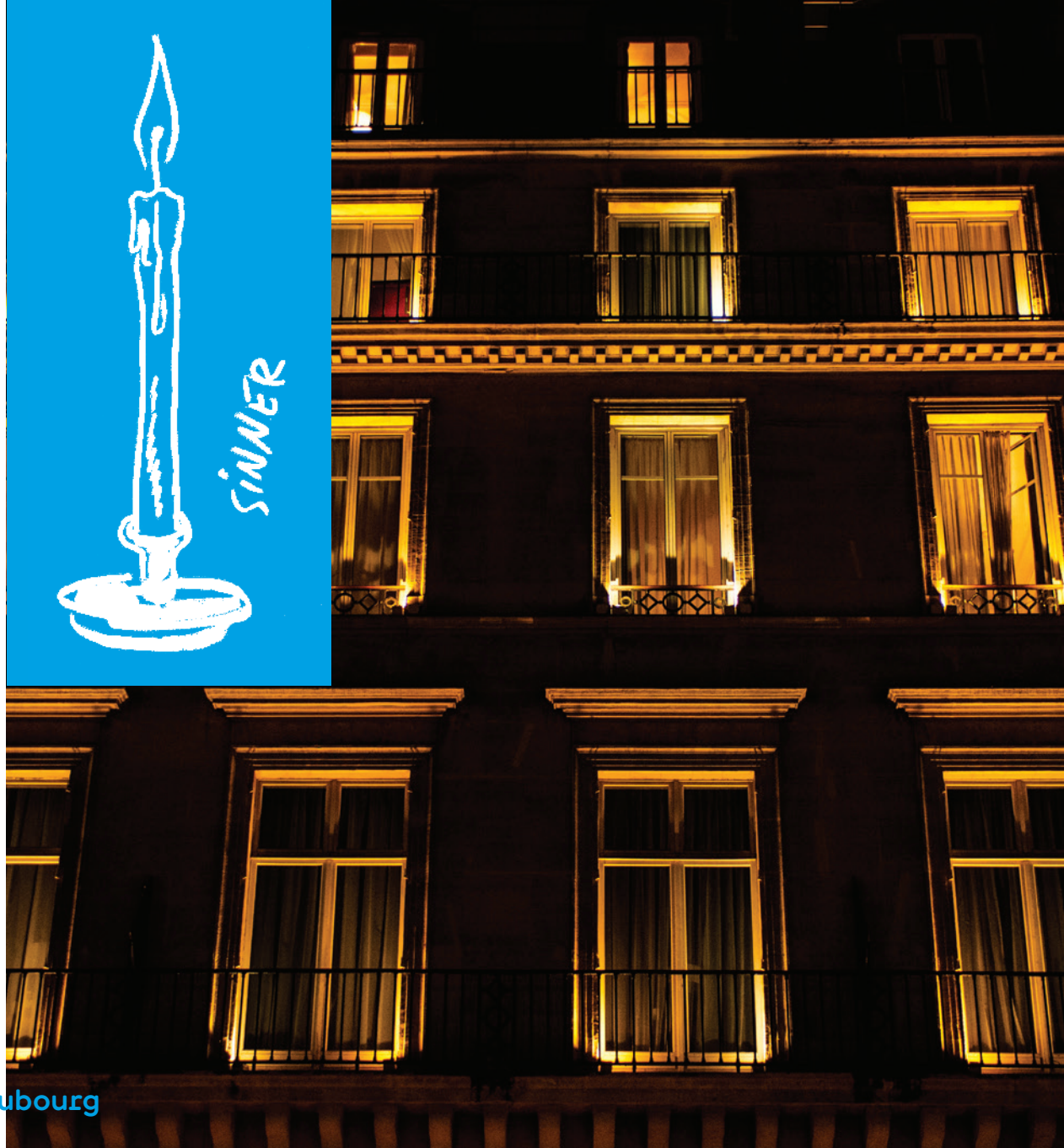
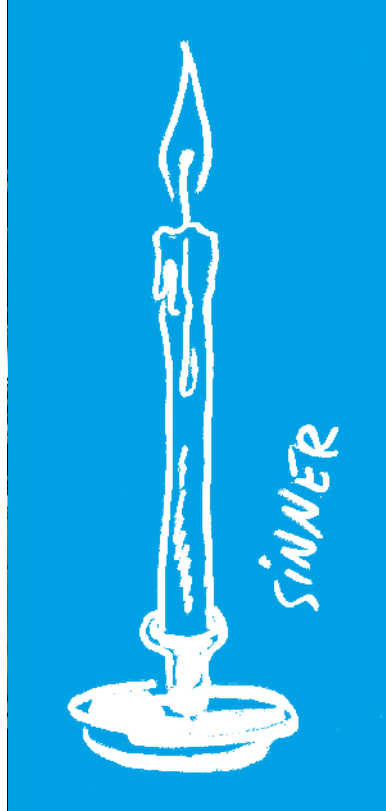
De sfeer slaat helemaal om wanneer je de kamer binnenkomt. Zachte materialen en frisse jarentwintig-motieven zorgen voor een weldadig gevoel van lichtheid. De grammofoon met jarentachtigplaten, goedgevulde boekenplank en minibar zouden er bijna voor zorgen dat je vandaag helemaal nergens naartoe gaat. En dat hoeft ook niet, want op het eerste verdiep is er een spa met stoombad en reuzenjacuzzi. En daarna roomservice, natuurlijk, een zalig winterse boeuf bourguignon met puree. Voor romantische verwennerij en zondige weekends.

Sinner

€€€€

HOTEL LUXE

116 Rue du Temple
3^e arr.

Louvre
Sentier

Louvre Sentier

Aan edele boulevards en statige gebouwen geen gebrek in de straten rond het Louvre, zowel open als overdekt. Het centrum van de stad is met haar eeuwenoude charme vaak de eindbestemming van mijn omzwervingen. Na een stevige tocht trakteer ik mijzelf graag op een ijsthee in de Tuilerieën of een glibberige noedelsoep in de Petit Tokyo.

Wie door de straten van het 2^e arrondissement slentert, komt vroeg of laat een van Parijs' legendarische *passages* tegen. Deze overdekte doorgangen werden in de late 18e eeuw gebouwd voor burgers die liever flaneerden in schoonheid, ver van straatlawaaï en vieze luchtjes. Onder de fraaie koepels van smeedijzer en glas kon de wandelaar de stad in stijl doorkruisen langs schoenpoetsers, boekenwinkels en modezaken. De grote *flâneurs*, zoals Balzac of Gérard de Nerval, een dichter met een kreet aan een fijnlederen leiband, vertoefden voortdurend in deze overkapt wonderwereld, die door de Duitse *émigré* en schrijver Walter Benjamin 'droomhuizen' werd genoemd. Benjamin, die zichzelf zag als een archeoloog van de moderniteit, schreef een uitgebreid, nooit afgewerkt boek over de passages van Parijs. *Passagenwerk*, aanvankelijk een kort artikel, werd een steeds langere denkoefening met hoofdstukken over metalen constructie, interieurdesign, Baudelaire, spiegels en de karikaturen van Daumier, die je toen zomaar in levenden lijve kon spotten in de paleizen van ijzer en glas.

Hoewel meer dan de helft van de passages de strenge sloophamer van baron Haussmann niet zou overleven, is het niet moeilijk om vandaag de grandeur en de glamour van wat eens was op te snuiven. Ik waan mezelf met gemak een fatterige *flâneur* in Passage du Grand-Cerf of Passage des Panoramas. Je voelt hier de geschiedenis in je nek ademen, tussen prachtige, eeuwenoude etablissementen als drukkerij Stern, chocolatier Marquis en het nog steeds operationele Théâtre des Variétés. In Passage du Grand-Cerf kan ik uren snuisteren tussen vintage brilmonturen bij Pour Vos Beaux Yeux, waar ook monturen op maat gemaakt worden, handgesneden uit ahornbruine hoornplaten.

Sommige passages zijn in verval geraakt, maar misschien net daarom extra raadselachtig en charmant. Loop maar eens door Passage du Caire, voornamelijk bevolkt door Chinese groothandelaren. Hier valt niets te halen, maar veel te zien. De allermooiste passage is zonder twijfel Galerie Vivienne met onder andere de Jean-Paul Gaultier-boetiek. In dit majestueuze 'droomhuis' wandel je niet door Parijs, maar door een parallelle realiteit.

UDON (KUNITORAYA)

Op de hoek van Rue de Richelieu en Rue Villédo ligt de voortreffelijke udonbistro Kunitoraya. Udonnoedels zijn dikke wit-doorschijnende tarwe-slierten, die in Japan erg populair zijn. Bij Kunitoraya maken ze een chique versie van deze populaire fastfood. Of wat dacht je van kitsuné udon (geen referentie aan het verderop gelegen label, wel aan de gefrituurde tofulapjes die doen denken aan vossenoren), udon met natto of gefermenteerde sojabonen, slijmerig maar niet te versmaden, en een rauw kwarteleitje? 's Zomers zijn de ramen open en slurp je met zicht op het drukke straatleven een zaru udon, koude noedels die je met bijvoorbeeld garnaalbeignets doopt in een kruikje ijskoude bouillon. Wie niet van udon houdt, kan elders eten of neemt een heerlijke katsudon: gepaneerd varkensvlees met ei op een hoop warme rijst. Afhankelijk van mijn stemming bestel daar ik een blikje koude oolongthee bij of een Asahi van de tap. Je ziet maar.

Kunitoraya

€€

JAPANS UDON

1 Rue Villédo

1e arr.

Je merkt het wellicht: we zijn aangekomen in Little Tokyo. Rue Sainte-Anne was in de 19e eeuw een trekpleisters voor gays, die hier kwamen feesten en baden in de hamams en badhuizen. In de jaren tachtig verplaatsten de heren zich richting Marais en sinds er zich aan het eind van de jaren zeventig een paar Japanse restaurants vestigden, werd de straat het centrum van de Japanse gemeenschap in Parijs. Restaurant Aki ziet er piepklein uit vanaf de straat, maar gaat twee verdiepingen onder de grond. Boven moet je zijn voor soba, heerlijk lichte boekweitnoedels die best geslurpt worden aan de toog. De oroshi soba met daikonradijs en lente-ui is heerlijk. In de kelder scharen de hongerigen zich rond een toonbank waar op hoogst spectaculaire wijze okonomiyaki bereid worden. De pafferige omeletten met stroperige suikersaus, Japanse mayonaise en dansende bonitovlokken zijn een hartige en diep bevredigende aanslag op de kransslagaders.

Aki

€€

JAPANS SOBA

OKONOMIYAKI

11 bis Rue Sainte-Anne

1^e arr.

Parfum kopen is niet eenvoudig, maar iedereen ruikt graag lekker zo nu en dan. De wufterige walm van Ici Paris en Sephora: ik loop er met een wijde boog omheen. In het oude ambachtskwartier Sentier is er gelukkig Nose. Met een slimme vragenlijst en een vernuftig testsysteem stelt men hier een geurprofiel voor je samen. Aan de hand daarvan wordt de keuze tussen de honderden flesjes en tubes met topgeuren van over heel de wereld veel overzichtelijker en sta je na minder dan een uur weer op straat met een of ander donkerbruin apothekersflesje met daarin je droomgeur. Iets met citrus en zadelleider, waarschijnlijk. Nose is ook een uitstekend adres voor crèmes, serums, zalfjes en wat dies meer zij.

Nose

PARFUMERIE

BOETIEK

20 Rue Bachaumont

2e arr.

€€€€

Hoewel Boutique Yam'Tcha een nevenproject is van Adeline Grattards sterrenrestaurant Yam'Tcha om de hoek, maakt een bezoek aan het theehuis al veel duidelijker over het Franco-Chinese universum van Grattard en haar lieve echtgenoot Chi Wah Chan, die hier achter de toog staat. De specialiteit van het huis (ook op de kaart in het restaurant, trouwens) zijn zachte, gestoomde bao buns met ongewone inhoud. Die met Stilton en een amarenakers is de beroemdste, maar probeer zeker ook de bun met tofu en szechuan-kruiden. Dit heerlijk kan worden weggespoeld met een pure, hoogwaardige oolongthee, koud in de zomer, dampend heet in de winter. Je koopt in de boutique ook losse thee voor thuis met bijbehorende servies en pot.

Boutique
Yam'Tcha

€€€

THEEHUIS BAO

4 Rue Sauval

1e arr.

Parijs is natuurlijk ook een paradijs voor zij die houden van de edele sport van het windowshoppen, of zoals men het hier noemt: *faire du lèche-vitrine*, ramenlikken. De mooiste etalage is meestal die van modehuis Hermès, ooit begonnen als makers van het betere zadel- en teugelwerk. Dezer dagen worden hier voornamelijk bontbedrukte sjaaltjes verkocht, de beroemde carré van negentig bij negentig centimeter, en dassen. Die hangen zijg mooi te wezen tussen de pastelkleurige Birkin- en Kelly-tassen, onverbidelijke, peperdure bestsellers en onsterfelijke iconen van de mode. Ik hou enorm van het universum van Hermès, de stijbeugelmotieven, warme oranjetinten en het schitterende herenhuis waarin het merk sinds 1880 zijn tijdloze stempel drukt op mode en stijl. Snoepen met de ogen, dus. En likken, dat raam.

Hermès

LUXEMODE | SJAALS | TASSEN

24 Rue du Faubourg Saint-Honoré
8e arr.

€€€€€

Op een steenworp van het Louvre en Jardin des Tuileries is er nog zo'n strak vormgegeven oase: Domaine du Palais-Royal. Kom binnen door de grote poort, langs de Comédie-Française die, net als het ministerie van cultuur, huist in het voormalige Palais Royal. Aanvankelijk heette het paleis Le Palais Cardinal en was dit de woonst van Kardinaal Richelieu, de vermetele aartsvijand van de Drie Muskettiers. Langs de speelse zwart-witzuiltjes van strepenspecialist Daniel Buren, waaronder – luister maar eens – klaterend water stroomt, loop je onder de gaanderijen van het paleis richting fontein. Op een doordeweekse dinsdagmorgen kan het hier helemaal verlaten

zijn en zalig rustig. Kijk eens goed hoe de ochtendzon op de mozaïektegeltjes haar schaduwspel speelt met de gewelven en pilaren van de galerijen. Koffie kan je afhalen bij Café Kitsuné, nieuwe jeans bij Acne en je droomjurk bij Stella McCartney, allemaal binnen handbereik. Maar soms is het tijd om niets te kopen. Laat de geometrie van de omgeving op je inwerken, ga liggen op een van de tuinstoelen en kijk recht omhoog, de staalblauwe hemel in. Dat kost niets, maar het is onbetaalbaar.

Domaine du
Palais-Royal

PARK **ARCHITECTUUR** **OASE**

8 Rue de Montpensier
1e arr.

Diep onder de grond, dieper nog dan discotheek Cats and Dogs, in kelders waarin vroeger de drukpersen stonden waarop Émile Zola zijn revolutionaire *J'accuse*-pamfletten liet drukken, ligt een gitzwarte club die Silencio heet. Oorspronkelijk bedacht als privéclub voor kapitaalcrachtige creatieven, moest Silencio een stille luxe uitstralen. Een gedistingeerde decadentie. Niemand minder dan David Lynch werd bereid gevonden om het interieur te ontwerpen. In een decor van bladgoud en hout, spiegels en tapijten, voel je je er direct in een scène uit 'Mulholland Drive'. De zwarte, korrelige motieven op de tapijten zijn uitvergroete houtskooltekeningen van Lynch en in het rokerssalon hangen asbakjes aan kronkelige boomsculpturen van zijn hand. Naast een bibliotheek, een cinemazaal en een Oriënt Express-achtige wagonzaal zijn er natuurlijk een dansvloer en een podium.

In het openingsjaar hield ik hier iedere eerste zondag van de maand Bent Van Looy's Members Only Club, avonden waar ik muziek, kunst en film mocht programmeren, telkens in het teken van een andere wereldstad. Kunstenaars en muzikanten uit Los Angeles, Stockholm of Amsterdam betoverden het publiek met hun verhalen. Aan het begin van de avond probeerde ik op de piano nieuwe songs uit, die later op mijn soloplaten terecht kwamen. Na afloop was er barman Rob die de heerlijkste en stoerste cocktails maakte, *on the house*, die smaakten alsof je net een lederen zadel had gelikt.

Dezer dagen is het deurbelid na middernacht minder strikt. Je hebt dan alleszins geen zwarte lidkaart (780 euro en bewijs van je kunstenaarschap) meer nodig om van de lange, zwarte trap af te dalen voor een wilde avond in het gezelschap van elegante weirdo's. Je moet er gewoon precies goed uitzien, zonder dat het lijkt alsof je er te veel over nagedacht hebt. Enfin, je ziet maar hoe je binnenkomt. Veel plezier!

Silencio

CCCC

NACHTCLUB **CINEMA** **DAVID LYNCH**

142 Rue Montmartre

2e arr.

In een Kodachrome nouvelle vague-decor is het bij Dédé La Frite simpelweg fijn steak frites eten. Wars van alle pretentie is dit lokaal al decennia een ontmoetingsplaats voor studenten en scholieren, of dj's en muzikanten, die even voor de soundcheck nog een bodempje komen leggen voor een lange nacht. Zelfs beursfiguren komen hier na het werk, keurig in kostuum of mantelpak, een mandje frieten meepikken voor een luttele drie euro. Na het diner barst er zelfs af en toe een heus feestje los.

Dédé La
Frite €€
RESTAURANT
FASTFOOD
OP ZIJN FRANS
52 Rue Notre
Dame des
Victoires
2e arr.

Hoewel Parijs een wereldstad is, is het allesbehalve *a city that never sleeps*. Voor de werkers van de nacht – artiesten, koks, barpersoneel en metrobestuurders – is er gelukkig de warme gloed die uit het keukenvenster komt bij Le Tambour. Op de hoek van Rue Montmartre wordt hier tot diep in de nacht stevige, traditionele kost geserveerd. *Boudin noir*, croque madame: een snee brood zo groot als de afdruk van een winterlaars met een vingerdikke laag bechamelsaus en gruyère erop, knapperig en goudbruin gegrild. Ikzelf vind hier altijd troost in een grote kom uiensoep, gekaramelliseerd en zachtjes ondergestopt onder een laag gegrilde kaas en knapperige croutons.

Le Tambour €€
RESTAURANT
24/24 OPEN
41 Rue
Montmartre
2e arr.

Winkels als G. Detou herinneren de wandelaar aan Les Halles van weleer, de voorraadkamer van Parijs, het mekka van de fijnproever. Ik geef mijn ogen graag de kost in deze heerlijke kruidenier, een poort naar andere, betere tijden. Grote blikken met mierzoete amarena-kersen en dikke plakken peperkoek! Kastanjepasta en met foie gras gevulde kwartels! In blik! Zomaar te koop bij G. Detou. Vive la France.

G. Detou €€
KRUIDENIER
DELICATESSEN
58 Rue
Tiquetonne
2e arr.

Parijzenaars zijn terrasjesmensen, dat is geweten, en de cafés zijn zelden leeg. Maar je leert Parijzenaars pas echt kennen op een huisfeest, een *cremaillère* bijvoorbeeld, een housewarmingparty. Een uitnodiging voor zo'n feest is meteen een teken dat je echt aangekomen bent. Nog geen local, maar toch: de deur staat op een kier. De gastheer of -vrouw bereidt gewoonlijk niets voor, het zijn de gasten die iets te knabbelen en te nippen meebrengen. Zoute stokjes van de Monoprix, bijvoorbeeld, en een goedkope fles cider? Dat had je gedacht! Wie werkelijk bij het feestvarken in het gevlij wil komen weet wel beter: alleen een bezoek aan Le Comptoir de la Gastronomie is dan goed genoeg. Een stevige pot vol ganzenrillettes is een voortreffelijk idee. Maar het kan ook een blikje ingelegde artisjokharten zijn, of helemaal te gek: een plakje ethische ganzenlever. Op het einde van zo'n praatfeest, volgevreten en tevreden lurkend aan een lauw blik Kronenbourg, eindig je dan toch met je hand in zo'n bak zoute stokjes van de Monoprix. Welkom in Parijs.

Le Comptoir de
la Gastronomie €€€
DELICATESSEN
POELIER
34 Rue Montmartre
1^e arr.

Elders (verspreide parels)

Na tien jaar in Parijs moet ik toegeven dat ik bepaalde buurten beter ken, vaker bezoek of gewoon liever heb dan andere.

Die kent u ondertussen ook, lezer. Misschien nog mooier dan het feest der herkenning en de troost van de gewoonte is de lokroep van het onbekende. Laten we er daarom vandaag op uittrekken en nieuwe dingen beleven. Deze verborgen parels scharrelde ik voor u bij elkaar, van de luxueuze *banlieue* op een boogscheut van de Eiffeltoren tot de roerige oevers van Canal de Ourcq in het noorden.

Ik neem graag de metro vanuit hartje Parijs om een paar uur te verdwalen in Bois De Vincennes, want dat kan dankzij de enorme schaal perfect. Zo deed ik per toeval de prachtigste ontdekkingen: een heuse paardenrenbaan mét manege, en onverwacht spectaculaire bouwwerken zoals de sierlijke art-nouveauserre van Jardin d'Hiver of het boeddhistisch centrum. Deze monoliet met strooien dak, gebouwd op de resten van het paviljoen van Kameroen, is een van de overblijfselen van de grote koloniale tentoonstellingen die rond het meer gehouden werden. Zulke tentoonstellingen waren enorm populair bij de Parijse bourgeoisie, die zich kwam vergapen aan authentieke berberdorpen en touaregtenten, lokale bevolking inclusief. Herinneringen aan een rijke maar donkere geschiedenis, de bloemenpracht van Parc Floral en de stadsboerderij Ferme Georges-Ville: Bois De Vincennes is een wereld op zich, en misschien wel een aparte citytrip waard.

Bois De Vincennes

PARK BOS PATRIMONIUM

Route de la Pyramide
12e arr.

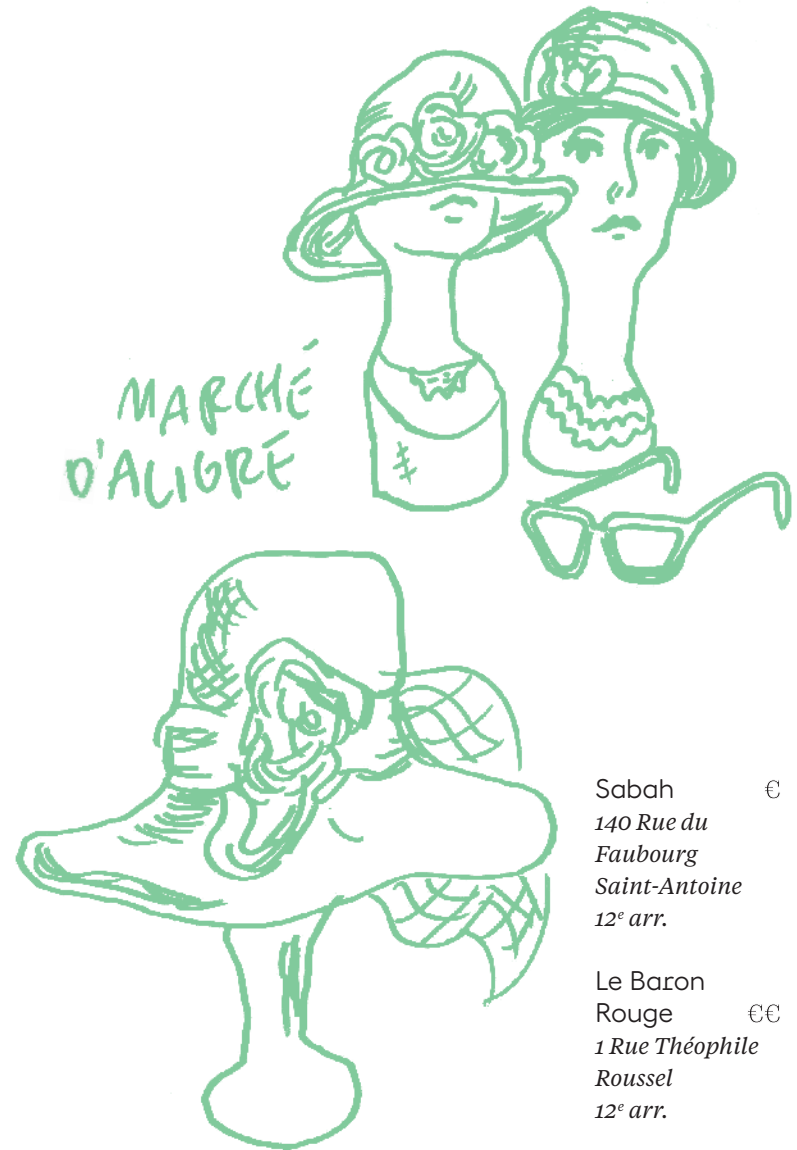
Rond de overdekte Marché Beauveau is er dagelijks, behalve op maandag, een gezellige brocantemarkt op Place d'Aligre. Vanaf een uur of zeven komen verzamelaars snuffelen in kartonnen dozen en kratten, op zoek naar verborgen schatten. Marché d'Aligre is een echte vlooiemarkt, dus verwacht veel echte rommel. Tussen oude matchboxautootjes met drie wielen en zonnebrillen met één oor kan je met wat geluk iets moois vinden. Ik kocht hier ooit een set prima kristallen champagnecoups en een prachtexemplaar van mijn favoriete boek – niet in eerste druk, dat is waar, maar wel in tweede! De markt en omliggende straten zijn een heerlijke plaats om op een hete namiddag wat rond te hangen. Haal wat verse feta, Iraanse dadels en pittige groene pepers bij Sabah en een koele fles Morgon of Gamay bij Le Baron Rouge en bingo: de beste dag van je leven.

Marché d'Aligre

MARKT BROCANTE ROMMEL

Place d'Aligre
12e arr.

€

Sabah €
140 Rue du
Faubourg
Saint-Antoine
12e arr.

Le Baron
Rouge €€
1 Rue Théophile
Roussel
12e arr.

Sterrenrestaurant Virtus is fantastisch. Daar: ik heb het gezegd. Het Japans/Argentijnse kokspoppel Chiho Kanzaki en Marcelo di Giacomo doet alles met zijn tweeën. Het zevengangenmenu, erg betaalbaar aan 78 euro, is een smaak-odyssee van jewelste. Versgevangen vis met mandarijn en koolrabi, of zee-egel met een crème van mango: een absoluut plezier.

Virtus €€€
RESTAURANT
MICHELINSTER
 29 Rue de Cotte
 12e arr.

Riz au lait! Rijstebrij, in een langwerpige taartvorm! En je mag er zoveel van eten als je maar wil! Brasserie L'Ébauchoir is een vaste waarde in het 12e. Moeders en volwassen dochters doen er tijdens de lunchuren bij elkaar hun beklag over hun vreselijke, verwend Parijse mannen. *A propos* Parijse mannen, ik moet iets bekennen. Hoewel ik tien jaar lang in deze stad gewoond heb en dagelijks Parijse mannen ontmoette op feestjes, vergaderingen en picknicks aan de rand van het kanaal, is het voor mij onmogelijk hun namen van elkaar te onderscheiden. Ergens in mijn brein zit een kronkel die ervoor zorgt dat elke Julien en François, Lucien en Jérémy volkomen inwisselbaar zijn. Om over Jean-Luc, Marie-Pierre en Ulysse-Gérard maar helemaal te zwijgen. Bijzonder vervelend en gênant. Ik heb dit probleem overigens enkel met Franse voornamen, een Heinz en een Fritz, een Jason en een Jimmy hou ik zonder probleem uit mekaar. Einde confessie. En dan nu: rijstpap à volonté!

L'Ébauchoir €€€
BISTRO **KLASSIEK** **RIJSTPAP**
 43-45 Rue de Cîteaux
 12e arr.

Palais de Tokyo werd geopend voor de wereldtentoonstelling in 1937 en dat valt er een beetje aan te zien. De mastodont met de boomdikke zuilen, symmetrische trappenpartij en fonteinen doet vermoeden dat de fascistische niet zo erg ver weg waren. Gespierde marmeren jongens en meisjes kijken heroïsch uit over de majestueus glinsterende Seine vanop de reliëfs en pilaren, overspoken door lokale *graffeurs* en *tagueurs* die samen met de skaters de achterkant van het paleis bezetten. In de oostflank huist Musée d'Art Moderne dat een geweldige vaste collectie heeft, van het expressionisme tot de jaren tachtig. Bijzonder is de hoge ruimte waar het grootste schilderij ter wereld te bewonderen valt, het meer dan zestig meter lange 'La Fée Électricité' van Raoul Dufy. Het werd in 1937 voor de wereldtentoonstelling door de Franse elektriciteitsmaatschappij besteld en is een hommage aan de moderne tijd. Veel mannen, voorzien van indrukwekkend baarden en snorwerk, figureren in alledaagse situaties, van landbouw tot industrie, en dat alles tegen een achtergrond van zacht pastel. Verder loont het de moeite om je geheugen nog eens op te frissen en een rondje 20e eeuw te doen in de zalen van de vaste collectie.

Kunststromingen zijn meestal een reactie op wat daarvoor kwam en Musée d'Art Moderne vormt een uitstekende voorbereiding op het hedendaagse kunstmekka Palais de Tokyo, in de westelijke vleugel. Sinds het begin van de eeuw wordt dit deel van het gebouw beschouwd als een broedplaats voor avontuurlijke en radicale hedendaagse kunst. De hoge zalen zijn onafgewerkt gelaten en het voelt alsof alles hier in voortdurende verandering is. Net als de kunst, dus! Toen ik net in Parijs was en de verwarming het weer liet afweten in ons kleine appartementje, kwamen we vaak de hele dag opwarmen in Palais de Tokyo, met een laptop en een stapel tijdschriften, tot het tijd was om naar bed te gaan. Aan de straatkant is er sinds een jaar of drie Les Grands Verres, van het team achter Candelaria, Hero en Le Mary Celeste, die de aandachtige lezer kent uit deze gids. Geen typische museumcafetaria, maar spannende, rustieke gerechten en avontuurlijke wijnen.

Palais de Tokyo

MUSEA MODERNE EN HEDENDAAGSE KUNST

13 Avenue du Président Wilson

16e arr.

Daarna maak ik het mij gemakkelijk op het terras van de beste drinkplaats van de buurt, Cravan. Niet meer dan een handvol cocktails en kleine hapjes staan er op het menu. Het is in theorie dus haalbaar om de hele reutemeteut te proberen. Ik zet de theorie om in de praktijk en geniet ondertussen van het fantastische beschermde art-nouveaugebouw met gulle florale krulterrassen en de vakantieplannen van de rijke jetsetters die aan het tafeltje naast me het vuur jagen door alweer hun vijfde *gauloise caporal sans filtre*. Voor mij is een avond op het terras van Cravan eigenlijk vakantie genoeg.

Cravan €€€
COCKTAILBAR **TAPAS**
17 Rue Jean de la
Fontaine
16^e arr.

Bij kruidenier Monsieur Nadaud kan je proviand inslaan voor een picknick aan de oever van de Seine. De elegante inrichting door een sterarchitect zet meteen de toon: dit is een bijzondere buurtwinkel. Frivole minisardientjes van Bellota-Bellota, huisgemaakte schotels om mee te nemen en een gulle selectie charcuterie en kaas maken het *al fresco*-festijn een instant succes. Deze chique kruidenier is een symptoom van de wedergeboorte van een ingeslapen *quartier*. Het 16^e is over een jaar of wat de place to be, maar voor het zover is valt er nog volop te genieten van de rust, de statige avenues en ja, van die minisardientjes.

Monsieur Nadaud €€€
BUURTWINKEL **BOETIEK** **TRAITEUR**
186 Avenue de Versailles
16e arr.

MONSIEUR NADAUD

Als toevluchtsoord voor behoeftigen ontwierpen sterarchitect Le Corbusier en zijn neef Pierre Jeanneret het wooncomplex La Cité de Refuge, compleet met crèche, wasserij en kringloopwinkel. De vrolijk gekleurde banden op de gevel verraden onmiddellijk de hand van de meester en passen perfect bij de vreemde retro-futuristische gebouwen van het 13e. Je kan een rondleiding boeken met gids. Een ander Corbusier-gebouw, even verder, is Maison Planeix, een kunstenaarswoning ontworpen voor de beeldhouwer en schilder met dezelfde naam.

La Cité de Refuge
12 Rue Cantagrel
13e arr.

Maison Planeix
24 bis-26 bis Boulevard Masséna
13e arr.

24/24 Open 316

A

À Bout de Souffle 92
Aanrader 49, 154, 194,
200, 206, 232
Aardappelgratin 205
Aardappeltaco 248
Abélard en Héloïse 188
Accessoires 250
Affiches 269
Afhaalen 37, 63, 200
Afrikaans 26, 32, 63, 95,
112, 230
Afrikaanse films 95
Afrikaanse kapsalons 62
Afrikaanse mode 230
Afterparty 151
Alden 269
Aligot 194
Allen, Woody 101
Amandelgranité 234
Ambacht 81
American Apparel 13, 17
Amerikaans 95, 250,
298, 338
Ami 86
Anderson, Wes 92, 101
Antica Mortadella 154
Antiek 164
Antoinette, Marie 337
Araki 17
Archipenko 112
Architectuur 29, 35, 59,
69, 81, 131, 141, 144, 160,
167, 171, 177, 221, 234,
239, 284, 314, 338, 347
Argentijns 172
Arletty 14, 160
Armstrong, Louis 151
Art-deco 53, 69, 73, 305
Arthouse 92, 94, 95
Artisanaal 24
Art-nouveau 20, 136,
326, 342

Atelier 104, 178, 230,
276, 355
Auberginestamppot 305
Australisch 157
Authentiek 39, 50, 66,
113, 265
Aveyron 194
Ayran 56
Aziatische films 95
Aznavour, Charles 228

B

Babka's 149
Bakkerij 16, 30, 149, 290
Balmain, Pierre 337
Balzac, Honoré de 102
Bandana 338
Bangalter, Thomas 73
Banger, Ed 43, 167
Bao bun 296
Bar 37, 45, 63, 64, 65, 122,
149, 152, 153, 193, 195, 206,
211, 210, 212, 218, 220,
222, 230, 231, 232, 234,
248, 273, 304, 319, 342
Barnes, Djuna 108
Bartholdi, Frédéric
Auguste 257
Basiliek 131
Basketplein 139
Bas-reliëf 221
Bass Weejun 250
Beach, Sylvia 108
Beatles 145
Beauvoir, Simone de 119
Beeldende kunst 112, 259
Beeldhouwkunst 30, 89,
112, 114, 257
Beenhouwer 26
Begraafplaats 188
Bellota-Bellota 342
Bento box 255
Bespoke 298
Besson, Luc 208
Betaalbaar 53, 54, 218,
250, 328

Betty Blue 269
Bezienswaardigheid 18,
27, 29, 95, 134, 174, 292
Bierbar 195
Bierspecialist 200
Bierwinkel 200
Bio 30, 99, 255
Bioburger 99
Birkin 302
Bistro 45, 112, 121, 152,
155, 185, 206, 220, 222,
252, 289, 329, 352, 354
Bizar 132
Bloemenboetiek 88
Bo Bun 41, 226
Boekenkramen 124
Boekenwinkel 17, 81, 88,
109, 145, 192, 256, 273,
292, 330
Boetiek 19, 43, 88, 231,
255, 258, 283, 286,
296, 342
Boeuf Stroganoff 53
Boitard, Fabien 30
Bomberjack 43
Boombass 157
Bos 325
Boucicaut, Aristide 86
Boudin noir 49, 136, 316
Bouillon 53, 163
Boulevard
Saint-Germain 119
Bourdain, Anthony 56
Bourdin, Guy 64
Boy George 268
Brasserie 52, 53, 66, 121,
124, 329, 352
Brel, Jacques 44, 145
Bretagne 158
Brocante 232, 204, 326
Brochetten 56
Broeken 251, 287, 338
Brooklyn 50
Brooks Brothers 338
Brug 14, 29, 174, 236
Brunch 150
Bulgogi 48, 192